

Szerkesztési iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmennetetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitsor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legzélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Feled-e vagy Rimaszécs?

Ez idő szerint a rimaszécsi járás közönségét még foglalkoztatja ez a kérdés. A folyó hó 26-án megtartandó megyei bizottsági közgyűlés fog előre dönteni abban: a két község közül melyik remélheti vágyai teljesülését. Mi, kik Feledet pártfogoljuk, megtettünk mindent, amit tisztesség és törvény megenged, hogy Feled győzzön. Ami ezután következik, nem tőlünk függ csupán. Hogy pedig ez nem unalomüzből eredő vadász-heccz, mint azt a „Rimaszécs város képviselő-testülete” a „Gömör-Kishont” 8-ik számában állítja egy épen nem komoly, legkevésbé pedig a kérdést megillető hangon tartott nyilatkozatában, hanem a még most rimaszécsinek nevezett járás 47 községének megmásíthatatlan akarata, bizonyítja a következő adatok:

Van a rimaszécsi járásnak összesen 62 községe, közleményünk megírásaig a következő községek nyilatkoztak Feled — mint székhely mellett: Ajnácskő, Almágy, Alsó-Balog, Felső-Balog, Balogfala, Alsó- és Felső-Bátka, Bellény, Béna, Csoma, Czako, Darnya, Déter, Dobfenek, Dobóca, Dulháza, Dúsa, Egyházas-Bást, Feled, Gesztete, Gortva-Kisfalud, Kis-Gömöri, Guszóna, Alsó- és Felső-Hangony, János, Jeszte, Kerekgede, Majom, Martonfala, Meleghegy, Pádár, Perjése, Péterfala, Pálfala, Serke, Síd, Simonyi, Söreg, Szent-Simon, Szátor, Tajti, Tamási, Ujfalu, Úzapanyt, Várgede, Zabar, Zsip — 47 község 23767 lélekszámmal az összes járási 31027 lélekszámból.

Ezekből megítélhető az is, miért irtuk magunkat a kérvény alá úgy, mint a hogy irtuk. — Más kérdés az aztán: mennyiben van része a rimaszécsi községi képviselőtestület összes tagjainak a kérdéses irat létrejöttében? Nem hihetjük egyáltalában azt, miszerint úgy az értelmiségőknél, valamint polgári állásuknál fogva községi képviselői állást betöltő tagoknak összes száma csak azért nyulna a Beaumarchais Don Basilio mesterének fegyveréhez, hogy minden áron neki legyen igaza. Már pedig csakugyan nem kapott a járási szolgabíró Rimaszécsben sem szállást sem biztatást a jóvendőre, a mint az a „Gömör-Kishont” 10-ik számában olvasható. A miből azt is merjük következtetni, hogy az uradalom tulajdonos aligha fog építkezni. Más valaki, ilyen költséges bizonyítgatásába Rimaszécs alkalmas voltának aligha kap bele. — Feleden tudvalevőleg ilyesmire szólni is felesleges, mert már ott évek óta jól el van helyezve úgy a hivatal, valamint a hivatalos személyzet is. Kár lenne bolygatni!

A többi már csak akadékoskodás. Beleköt abba is p. hogy Feledben kőművesek laknak a kérvényben megnevezett új részében a községnek, hanem mint mondja csak újmagyarok. Lakik bizony ott vagy hat mester, kik közül egyik-másik nemesak a falrakáshoz, hanem a tervezéshez is ért, mint azt a sajtóvölgyén is talpraesetten bizonyították.

Van még a kérdéses iratban továbbá egy sajnálatos kifakadása is a „város képviselőtestület”-nek. Az ugyanis, a melyre el hagyja magát ragadtatni a járási sorozási hely említésénél és a járás közönségét leczkérteti és ócsárolja a helyett, hogy beismerve saját tehetetlenségét, inkább elhallgatna, még hetykén odaveti befejezésül: „Rimaszécs kész e célra is ingyen helyiséget felajánlani.” De tisztelt „Rimaszécs város képviselő-testülete,” ha 1880-ban nem tudtak e célra semmiféle ajánlatot tenni, azóta nem lett községek gazdagabb sem vendéglőben, sem kiadható szállásokban. Már csak nem fogják az irat aláírói azt állítani, hogy az ilyen alkalommal feles számban összegyűlni szokott intelligens közönséget — kit-kit állása és rangjához illően — képesek lennének hosszabb időre elszállásolni? Nem elég ahhoz a jóakarát, mód is kell

hozzá! Ugy járnának vele miát a gömöri egyházmegye ref. tanító-egyletével, a kik 1881-ig minden második évben Rimaszécsben jöttek össze augusztusi gyűlések megtartása végett. Akkor azonban torkig laktak a rimaszécsi kényelemmel és ott található ellátással, méltó boszankodásukban határozatot hoztak a szerzett tapasztalatok következtében: soha többé gyűlést nem tartani Rimaszécsen a jövőben.

Bizonyosan a járásbírósi helyiségről vesznek mintát s elégnék tartják a rimaszécsi koresma nagy termét kijelölni és pedig „ingyen” a sorozóbizottság számára, éjjeli és nappali tartózkodási hely képen. Akár csak a rimaszécsi járásbírósi helyiségeiben, a hol a közönség vagy az udvaron, vagy a tárgyalási szobában kénytelen várakozni, míg rákerül a sor.

Vagy talán azt hiszi a „képviseletestület”, hogy a közönségnek nincsenek jogos igényei, melyek szorgalmazhatók is lennének csak azért, mert már a miniszter határozott?! Tudja meg tehát: a mit a törvényes tényezők hoztak létre, ugyanazt ők meg is változtathatják, mihelyt azt a czélszerűség úgy kívánja.

Ezuttal pedig úgy kívánja.

A többi bizonyítgatások ellenében utalunk a közzé tett folyamodvány illető helyeire, melyek az iratban megtámadva lettek ugyan, de kiforgatva nem.

Jelen közleményünk első bekezdésében utalunk arra is, hogy csak azt tettük, mit törvény és tisztesség tenni megenged. Épen azért lehetetlen szó nélkül hagyni a „Gömör-Kishont” 11-ik számában főczikk gyanánt megjelent ama közleményt, melyben bennünket alkotmány sértéssel és a közgyűlés megsértésével vádol a czikk írója. Szép szerével rendreutasítja úgy a fő- mint az alispánt, s azt az alternatívát állítja fel: vagy magokat, vagy a küldöttséget ámitják, ha szóba állnak vele. Nem szándékom czáfolgatni, csak következtetéseiben kísérni czikkirót. Ostoroz bennünket a miatt, hogy absolut kormányzati időkhöz illő eljárást követünk, sértve alkotmányt és közgyűlést. Nem mondja szóval, de hallgatólagosan vastag tudatlansággal sujt tisztelgésünk miatt, melynek olyan czélatot tulajdonit, mint ha hatalmi szavazatot akar-nánk kiesikarni. S komolyan olyannak veszi. Mikor pedig már mindenkit megleckéztetett s tudományával a porba tiport, leszáll a magas piedestálról, hogy a végén két sorban elmondja azt, a miért az egész litániát megírta: rajta a sor Rimaszécs, bemutatni hódolatodat s kérni a pártfogást.

Azt mondja pedig egy helyt, hogy ennek semmi haszna sincsen, de azért tegyék a rimaszécsiek, mert „divat.” Valószínűleg „divat” az is csak a szerzőnél, hogy czikkének a vége ne quadráljon az elejével. Vagy ne bélyegezze meg a tett lépést, vagy ha rásütötte a bélyeget, akkor ne biztasson mást is ilyen szerinte való törvénytelen ségre. Különösen pedig legyen következetes, de ne a következetlenségben. Azt kell hinnünk, azért csábítja a kisebbséget is törvénytelen tett elkövetésére, hogy maga maradjon az egyedüli törvénytisztelő „Valaki” az egész járásban.*)

Igen jól tudjuk különben azt is, mi rejlik minden nyilatkozatok és czikkék alatt. Mást féltenek ők, nem a szolgabírói hivatalt, azért magyarázzák nyakra-főre mindennek el, csak annak nem mondják, ami: a haladás küzdelmének, a tespedés ellen.

Sárközy Gyula.

A hazafias tót-sajtó.

Eddig sajnos, csak a Trencsénben megjelenő „Svor-

*) Öszintén kijelentjük, hogy a kérdéses czikk írója e fenforgó ügyben teljesen indifferens. Előtte csak az lebegett hogy az alkotmány élveivel egyesek pártfogásának küldöttségek által való megnyerése, különösen pedig azoké, kik a többség határozatának végrehajtói — mégha a legmagasabb polcon állanak is, össze nem egyeztethető. Szerk.

nost” hazafias tót lapról beszélhetünk. — E lap az egyetlen tót újság az országban, mely ilyen minőségben megjelenik s mely hivatva van a hazafias szellemet a tótajku nép között terjesztetni s a magyarellenes tót-sajtót ellensúlyozni.

Nem szólalnék fel, ha nem fájna lelkeimnek, a midőn halom, tudom, mit csinál a magyar ellenes tót sajtóval Nyitrában, sőt másutt a tót nemzetiségűeknek és elvűeknek dühösebb, fanatikusabb része. A legújabb nyitrai megyei botrányos eseteken eléggé okulhatunk.

Ha ezekről és hasonlókról tudomásunk van, meggyőződés az, hogy az egyetlen „Svornost” lap nem képes feladatát megoldani, és pedig két fő oknál fogva.

Az egyik ok az, hogy vele szemközt 6—7 magyar ellenes lap áll, köztük a „Národnie Noviny” politikai lap, mely hetekint háromszor jelenik meg; a „Hlasnik” néplap, a legveszedelmesebb fajta egyike, mert a nép közt dolgozik: a „Černokůžnik” élczlap; az „Obzor” gazdasági lap, mely nem annyira ártalmas és a „Slovenské Pohľady” szépirodalmi lap.

A másik ok az, hogy a „Svornost”-nak is aránylag kevés olvasója, s még kevesebb előfizetője van, minek oka a dolog természetében rejlik. Kétséget nem szenved, hogy a panszláv ember a „Svornost”-ot már elvből soha olvasni nem fogja, a hazafias tót ember pedig, feltéve hogy magyarul tud, magyar lapot hordat és olvas, már azért is, mert a „Svornost” nagyságánál és tartalmánál fogva vidéki laphoz hasonlítván s hetekint csak egyszer jelenvén meg, a tótul is olvasni akaró közönség, mely a politikáról, társadalomról, gazdaságról többet akar tudni, igényeit ki nem elégítheti; maga a nép pedig, a hol legtöbbet kellene tenni, legkevésbé olvassa, legalább a tót községek nagy része a „Svornost”-ot még hírből sem ismeri, mert a nép részint fősvény és közönyös, hogy ilyesmire költsézzék, részint szegény s jóakarát mellett sem képes egy-egy lapot hordatni, de meg talán nem is nagyon gondolnak azaz, vajjon az a jámbor tót nép olvas-e valami jót, a minnek hasznát vehetné.

Nem magát a „Svornost” redakcióját okozom; a redakció a mennyit tehet, tesz, a csekélység mellett, melyet az állam a „Svornost” fentartására évenként áldoz, egy redakció sem produkálhatna többet. — Okozom azt a visszálállapotot, azt a közönyt, hogy míg az országban 7—8 magyar ellenes tót lap van, addig a nemzet, az állam csak egyet küld ellene csatába, s hogy még ezt az egyetlent sem küldi meg ingyen az ország minden tót községének.

Ha nem akarjuk, hogy a magyarellenes tót sajtó elfoglalja a nép körében azt tért is meg, melyet számunkra felhagyott, ez esetben a hazafias tót-sajtó ügyét jobb lábra kell helyezni s megerősíteni pozitívját.

Az államnak e célra 10000 frtnál többet kell fordítania, s gondoskodni kellene, hogy a központban létesíttessék egy a czelnak megfelelő hazafias tót lap, mely legalább háromszor hetekint és pedig nagyobb alapon és gazdagabb tartalommal jelenék meg, vagy legalább a „Svornost”-ot kellene ilyen lappá tenni.

Sőt még így sem volna képes a hazafias tót-sajtó az ellen-lapok hatását ellensúlyozni, tekintve a „Hlasnik” tervszerű terjesztését és hatását, melyet a nép körében gyakorol. Vele szemben kellene egy hazafias néplapot létesíteni és terjesztetni, s a mi fő dolog kívánatos volna, hogy e néplapot a kormány minden tót községnek ingyen küldesse meg. Nekünk pedig lelkésznek, továbbá a tanító, körjegyző, körorvos, tisztartó uraknak, kik a nép közt élünk, egy szív és lélekkel azon kellene lennünk, hogy a tót nép a hazafias lapot ne csak bírja, ha nem olvassa is.

Vitéz Lajos, ev. lelkész.

A gömörmegyei közigazgatási bizottság félévi jelentése az 1883. év második feléről.**VI. Az árvaszéki elnök havi jelentései nyomán.**

Az ügymenet másként rendezés az akadálytalanul folyt; az árvaszék személyzetében a decemberhavi közgyűlésen változás nem történt; némi hátráltatást okozott az ügyek intézésében Szentpétery Béla előadónak, utóbbi időben bekövetkezett súlyos betegsége s korán bekövetkezett — vesztésnek mondható — elhalálózása.

A kezelés körül akadály nem fordult elő. Az irattárnak más a megyei levéltárral kapcsolatos helyiségbe történt áthelyezése is alig okozott némi csekély haladékot az irdai munkákban.

A lefolyt félév folyamán, de különösen az első három hónapban, a megyei pénzügyintézetnél gyümölcsözésre kihelyezett tőkék levonása és szabályszerűen állampapírokba s a kir. adóhivatalnál letétbe helyezése volt mint pénztári művelet munkában — s a félév végén kevés kivétellel — miután a nmsgu m. kir. belügyminiszterium egy későbbi rendeletben azon utasítást adta, miszerint a pénzügyintézetektől nem feltétlenül minden pénz vonandó be a műveletbe — csak nem teljesen be is fejeztetett. — Letétbe helyezett a rimaszombati kir. adóhivatalnál 78643 frt 34 kr., melyből időközben 21287 frt 75¹/₂ kr. kivételről, a félév

végén letétben maradt ugyanott 57355 frt 58½ krajczár készpénz.

A kir. adóhivatali letétek kezelése, miután a kezelési módok az gyakorlati uton kellő megoldást nyer, nem jár az ügyek rendezésének akadályozó nehézségekké, — az állami és értékpapírok kezelése azonban, eltekintve az árfolyam ingadozásából eredő nehézségektől, — tekintve, hogy a kamatszolgáltatások lejárati idejére a pénztárnoknak gondot kell fordítani, nemcsak, de figyelemmel kísérni a huzások eredményét is — munkaszaporodás miatt nem mutatkozik ajánlatosnak még azért sem, mivel az esetben, ha a kiskoru nagykorúsítottát s a gyámpénztár által kezelt tőkepénzeit átveszi, ritkán hajlandó az általa nem ismert értékpapírokat azon összegben átvenni, melyben részére a pénztár által elszámoltatik.

A tüzkár biztosítási díjak befizetése körül, a közvetlenebb érdekeltek nem mutatnak elegendő buzgóságot; járásbeli szolgálóik különben meglehetősen eredménnyel működnek behajtása körül. A multa nézve, kevés kivétellel — a díjtartozások már befizettek. A folyó évre azonban még tetemesebb tartozás van hátralékban.

A lefolyt félévben Szilíczen és Putnokon fordult elő tüzeset, melynél kiskoruk 360 frt kárrel voltak érdekelve. A biztosított érték az első magyar általános biztosító intézet által elismerésre méltó pontossággal térített meg.

A számadásra kötelezett gyámoktól a számadás bekívántatott — s beérkezett, felülvizsgálat alá vették, felhívási kereset esete nem fordult elő.

A megyei központi árvaszéknél Gyámság alatt volt a félév lefolytán 11550 kiskoru, ezek közül gyámság alól felszabadult teljes koruság következtében 148. — nagykorúsítás folytán 7. — férjhezmenetel által 118. — elhalt 21 — tehát gyámság alatt maradt a következő félévre 11256 kiskoru.

A gondnokoltak száma volt 213, felszabadult a gondnokság megszüntetése folytán 1, — gondnokság alatt maradt 212.

A megyei központi árvaszék tevékenységéről a következő számok tesznek tanúságot:

A mult félévről hátralék átvételt 518 ügyszám, a félév folyamán beérkezett 5812, feldolgozandó volt 6330, feldolgoztatt 5653 ügyszám, hátralékban maradt 677.

A gyámpénztár állása pedig következőkben mutatatik ki: Az első félévről maradt 12211 frt 19½ kr. készpénz, 92158-25 kötvény, 121325-31 értékpapír, 973-52 drágaság, összesen 226668 frt 27½ kr.

A II-ik félévben befolyt 111995 frt 63 kr. készpénz, 3655— kötvény, 93543-95 értékpapír, 7469— drágaság, összesen 216663 frt 58 kr.

A II-ik félévben kiadatott: 119153 frt 73 kr. készpénz, 3509-48 kötvény, 85138-98½ értékpapír, összesen 207802 frt 19½ kr.

Az 1884. évre maradt: 5053 frt 09½ kr. készpénz, 92303-77 kötvény 129730-27½ értékpapír, 8442-52 drágaság, összesen 235529 frt 66 kr.

A rozsnói városi árvaszéknél gyámság alatt volt 436 kiskoru, felszabadult teljes koruság következtében 25, férjhezmenetel által 2, elhalt 2, gyámság alatt maradt továbbra is 407 kiskoru.

Gondnokság alatt volt és maradt 3. Hátralékban átvételt az első félévről 3 ügyszám, befolyt a második félév folyamán 121, elintéztetett 122, hátralékban átvetik a következő félévre 2 ügyszám.

A gyámpénztár állása s forgalma következő: Az első félévről maradt 96-66 kr. készpénz, 21231-58 kr. kötvény, 60967-18 kr. értékpapír, 628-72 kr. drágaság, összesen 82924 frt 14 kr.

A második félévben befolyt 1304-35 kr. készpénz, 1743-68 kr. kötvény, 2975-50 kr. értékpapír, 40 frt drágaság, összesen 6063 frt 53 kr.

A második félévben kiadatott 1401-01 kr. készpénz, 1187-80 kr. kötvény, 1901-83 kr. értékpapír, 441-60 kr. drágaság, összesen 4932 frt 24 kr.

Az 1884. évre maradt — kr. készpénz, 21787-46 kr. kötvény, 62040-85 kr. értékpapír, 227-12 kr. drágaság, összesen 84056-43 kr.

A rimaszombati városi árvaszéknél gyámság alatt volt 380 kiskoru, ezek közül teljes koruság következtében szabadult 15, gyámság alatt maradt továbbra is 365 kiskoru.

A gondnokoltak számában változás nem történt, volt és maradt gondnokság alatt 2.

A hátralékban áthozott 2 ügyszámmal elintézés alá befolyt 268 ügyszám.

Elintéztetett 258, hátralékban maradt 10 ügyszám. A gyámpénztár forgalma és állása következő:

Az első félévről maradt 13-33 kr. készpénz, 6059-33½ kr. kötvény, 54216-20 kr. értékpapír, 65— kr. drágaság, összesen 61253-86½ kr.

A második félévben befolyt 87-21 kr. készpénz, 100 frt kötvény, 1785-11 kr. értékpapír, — kr. drágaság, összesen 1972-33 kr.

A második félévben kiadatott 100-54 kr. készpénz, 1259-75 kr. kötvény, 4262-67 kr. értékpapír, — kr. drágaság, összesen 5622-96 kr.

Az 1884. évre maradt — készpénz, 5799-58½ kr. kötvény, 51738-64 kr. értékpapír, 65— kr. drágaság, összesen 57603-23½ kr.

A dobsinai városi árvaszéknél gyámság alatt volt a félév folyamán 774 kiskoru, ezek közül felszabadult a gyámság alól teljes koruság következtében 14, férjhezmenetel által 8, továbbra is gyámság alatt maradt 767 kiskoru.

A gondnokoltak számában változás nem történt, gondnokság alatt állott és maradt 10.

Elintézés alatt hátralékképpen átvitelt 6 ügyszám, befolyt a félév folyamán elintézésre 333 ügyszám. Elintéztetett pedig 328, hátralékban átvetik a következő félévre 11 ügyszám.

A gyámpénztár állása és forgalma következőkben mutatatik ki:

Az első félévről maradt — kr. készpénz, 11735-50 kr. kötvény, 14300— értékpapír, összesen 26035-50 kr.

A második félévben befolyt 9951-59 kr. készpénz, 152-69 kr. kötv., 9500 frt értékpapír, összesen 19604-28 kr.

A második félévben kiadatott 9951-59 kr. készpénz. Az 1884. évre maradt — készpénz, 11888-19 kr. kötvény, 23800— kr. értékpapír, összesen 35688-19 kr.

A jolsvai városi és nagyrocei városi árvaszékektől a félévi kimutatás, a félévi jelentés készítéseig be nem érkezett.

Márczius 15-ike.

a) Rimaszombatban.

Ha a mult nagy eseményeire visszagondolunk s magunk elé állítjuk azok alakjait képzeletben, kik nemzetünk és hazánk érdekében a kül- és bellellenség ellen egyiránt sikra szállottak: a honzeremeltől áldozunk mindannyiszor, mert ennek örök tüzet tápláljuk, hogy ki ne aludjék soha s melegénél olvadjon fel a közöny és szeretetlenség jégkérge, fénytől nyerjen életet és erőt a gyenge s gloria ragyogja körül a hiven küzdők halántékait.

Ez oltár köré csoportosult e hó 15-ikén városunk közönsége, hogy megemlékezzék e napról s azokról, kik ezt megteremtették s az erre következő titáni harcban ismeretessé tették a művelt világot a magyar nemzetet.

Rimaszombatban két virágzó egyet, a „Casino“ és „Polgári olvasó-kör“ helyiségeiben ünnepelte meg városunk közönsége e nagy nap emlékét.

Esti 8 órakor megtelt a Casino nagyterme résztvevő közönséggel s foglalt helyet a 110—120 terítéssel ellátott asztalok körül.

Az ünnepélyt a dalárda nyitotta meg Kölesei himnuszával, melynek elzengedése után Török János, a Casino köztiszteletben és szeretetben álló igazgatója emelt poharat s tartott egy szívből jövő és szívhöz szóló beszédet, melyből a következőket emeljük ki:

„A közszabadság diadalának 36-ik évforduló napján, mely azon eszmék érvényesületét hirdeti, miért annyi hu kebel ontá véret, a diadal örömei helyett borongó bánat fog körül.

Nagy idők, nagy emberek kora. 1848! Mily magasztos lélekemelő kor, melyre tekintve, fényes harcokból vonulnak el lelki szemeim előtt a hivesek, a nagyok, a hősök és a vértanúk szellemalakjai, kiknek nevével e napot ünnepli a haza! Kik napderűben és vihar között a dicsőség koszorúval halántékaikon, vagy a gyötrelmek keresztjával vállakon, de mindig küzdve, nemzeti létünk s alkotmányos szabadságunk kitartó bajnokai valának. Hová tüntek, hol nyugosznak poraik? Szívem megdobban s kegyeletem visszaszárnyal a multba, hogy bemehosult sirhalmukra az örök dicsőség hervadhatlan koszorújába egy borostyánágot illeszthessek.

Ne mondják, hogy a borostyán, — mit porló sirra nyujt a késő elismerés, — mint egy elő néma vád beszél. Oh nem! A hivesek és hősök jeltelen sirhantja fölött ime megvirad a hiv emlékezet, s e szent láng az érdemek, az egyedülének, melynek számára az örök élet hőlesője a sir, szobrokot alkot a történelem tényeiből, hogy azokkal az utókor lelkesítse, fájó szívére harmatozzon vigasztalást s dermedt karjait acétozza áldozásra,

Mi tehát, kik ama nagy kornak még élő tanúi és részei valánk, s kik ma már lankadó hajóként haladunk a jövő bizonytalansága elé, honfiai kötelmeinknek akkor teszünk eleget, ha a nem halandó történelem lapjait az utókor előtt feltárva, rámutatunk a hivesek és nagyok ama nyomaira, miket ők törtek, ők hódítanak meg s miket ma gátlanul halad nagy ezéja felé az ügy, mit az erő napjaiban ők tettekkel szolgáltak.

A tettek kora 1848. Ez az év a népek boszuja ama szövetségért, melyet szentnek talán azért kereszteltek el, mivel mindazt, mi az emberiségre nézve szent volt, lábbal eltiport. De a rabbá tett népek szétépték a láncokat, s az avult társadalom füstölgő romjaira kitéztek egy lobogót ama felirással: Szabadság, egyenlőség, testvériség! S ki lett volna buzgóbb hive a zászlónak, mint a magyar! Ki szikrázó lelkesedéssel állott az arénába gladiator társai közé, hogy ne csupán hazája, de az emberiség szolgálatában is ontsa véret s áldozza életét. Es mennyit, oh mennyit áldozott! Mert hisz a magyar — valahányszor a szabadságért halni kellett, meghalni is tudott. Az oltár az áldozatok terhe alatt össze is roskadt s a két nagy hatalommal szemben vívott tusa riadói között a nemzet kezéből ketté törve kihullott a fegyver. Ezzel az erőszak ismét leküzdé a kor szellemét. De a kor végre is győzött s nemzeti dicsőségünk, melyet a fegyverben egykor erős magyarnak sötét szenvedési díjában Európa nyujtott volt, alkotmányos szabadságunk helyreállításával kiérdemeltnek bizonyult.

De hát vajjon lehetséges-e, hogy a magyar valaha békében élhessen? Reméljük, hisz azt mondja koszorú költőnk:

Még jönni kell, még jönni fog
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Százazek ajakán.

Emeljük föl tehát az 1848-ik évi márczius 15-ikén kibontott névtelen felisteneink hősi vérével fölszentelt közszabadság zászlaját, s az annyi gyötrelmek árán ismét birtokunkba vett hazát, melynek értékét a hanyag kezelés és szándékos pusztítás súlyosztotta le, — siessünk a reázduló habok árjából kimenteni. Egyesüljünk a szepőlten nemzeti becsület megőrzésére, törekedjünk a nemzet lelkére lidérez nyomásként nehezülő sivar közönyt s a munkára termelt karokat megbénító egykedvűséget tetterőre ébreszteni! S végre álljunk körül a szabadság hőseinek sirhantjait, hogy az ott porladozóknak hazaszeretete, honfiai hűsége s önfeláldozásai kétsége szent ihletlő áthatva a 800 év után megszületett ifjú Magyarországon — akár a dél heve, akár az észak fergetege a szabadság, egyenlőség és testvériség zászlaja alatt megerősödjék s egyesülve találjon népet és nemzetet! Éljen a haza!

Lelkes eljénzés követte a szónok szavait, melynek elhangzásával Petőfy „Talpra magyar“ című buzdító dalát zengte el dalárdánk. A közönség sokféle tetszésnyilvánítása között.

Ismét Török János emelt poharat s feszült figyelem között körülbelül következőket mondotta:

Márczius 15-ikén kell, hogy megemlékezzünk a század egyik legnagyobb fiáról, — kit a népek nagy istene az emberi nem természet adta jogainak kivívására a nemzet élére állított. Ki fent állt a tetőn, hová szédelve tekint a szem, s erős karral fölirta nevét a történelem emlék könyvébe, hol az emberiség oly kevés valódi barátja talál.

Midőn 1848-ban a nemzet képviselő-testülete a 200,000 honvédet e haza védelmére megszavazta, azon ki jelentéssel köszöntö meg „En leborulok e nemzet nagysága előtt.“

Mi pedig emelkedjünk fel e napon, mert ez az Ő emlék ünnepe, és bocsássunk egy áhítatos fohászt a magasba, hogy ama szellemóriást, Kossuth Lajos nagyhazánkiát, ki nagyratörő lelkével e haza javára közremunkálva előtünk

példaként áll, s kinek a számkivetés keserű kenyerét ama nagykor törpe utóai hála fejében honpolgári jogainak megvonásával megkeserűbbé tették, az emberi kor legvégsőbb határaig, legfőbb vágyának, nemzeti önállóságunknak elérhetésére a mindenképp Ura éltesse!

A közönséget a lelkesedés tetőpontjára ragadták a szónok szavai s a K o s s u t h névnek felállítását adta meg a kiérdemelt tisztelet. A lelkesedést csak fokozta a dalárda, mely Huber Károly „Fohászt adta elő oly művészi tökélyvel, hogy a legszórászhatosabb művészt is teljesen kielégítette volna.

Ezután Baksay István tanár emelkedett fel s körülbelül a következőket mondotta:

1687. márczius 15-ikén vértettek el az első áldozatok Karaffa hóhérbárdja alatt. Márczius idusán vértett el Caesar Brutus és társai tőre által, midőn hatalma vesztélyvel fenyegette Róma szabadságát, és függetlenségét. — 1848. márczius 15-ikén a magyar nemzet a kiengesztelődés vénekülű áldozatát mutatta be a szabadság, egyenlőség és testvériség oltárán.

Megemlékezett ezután a lelkesedés s a szenvedés napjairól.

Herodes megölette a gyermekeket, de az evangéliumot nem gyilkolhatta meg.

Legyen dalunk ünnepi ének, mely hazaszeretetre buzdítson bennünket, tegye meg mindenki kötelességét! Ma nem meghalni kell a hazaért, de élni a hazának. Apró érdemekért ne áldozunk fel, ne kockáztassuk a haza függetlenségét s jólétét. Egyesek szorgalma s takarekossága emeli annak gadagságát. — Ki családát nem alapít, vétkezik a haza ellen. — Nem a három hegy és négy folyam teszi a hazát, de a nép, mely lakja. — Poharat emel a magyar hazában a magyar nemzetért.

Lelkes eljénzés jutalmazta a szónokot a dalárda pedig rázendítette Petőfy „Csatadalát“, melyben a baldokló nyugóse, a győzelem kiáltása, a halál megvetése, erő, hit, bizalom megvan s mind ez művészi egységben olvad össze a zenealkotó felfogásában.

Ettől kezdve lényegesebb szerepet az ünnepélyen a dalárda vitt s egymás után mutatta be az általa kellőleg betanult darabokat.

A helybeli polgári olvasókör tagjai saját olvasó helyiségekben gyűltek össze a nagy nap emlékének megünneplésére.

A kör derék patriarchalis elnöke É v a János azon kegyeletes elvből indulva ki, hogy a templomot biblia illeti meg; K o s s u t h Lajos „Iratának“ egy kötetét tette az asztalra s a szép számú hallgatóság előtt megemlékezve a hazáról s a haza legnagyobb fiáról, Kossuth Lajosról, élteti őt és a hazát, egyszersmind felolvassa Kossuth munkájának azon részét, melyben a nagy számúzótt az 1848-iki márczius 15-ikének történelmével foglalkozik, mely után indítványozza, hogy a nagy számúzótt a kör nevében táviratilag üdvözlőjék. Az indítvány elfogadtatott s annak fogadtatása az elnökre bízott. Utánna még többen emeltek poharat, éltetve az 1848-ik év nagy férfait. Majd ifj. Gaspar János szavalt el Petőfy „Talpra magyar“-ját.

Az ünnepélynek mindkét helyen csaknem a hajnal vetett véget.

d) Simoniban.

Simoni lelkes közönsége mint mindig, úgy most is megünnepelte márczius 15-ikét. Az ünnepély lefolyásáról következőket írja levelezőnk:

Delután 3 órakor vette kezdetét a kegyeletes, honfiai ünnep, a dalárda által esinosan előadott „Nemzeti zászló“-val. — Még viszhangozák a közeli bércek a dal végső sorait, midőn e lelkes közönség buzgó lelkipásztora nagytiszt. Borosodi József ur, az érdemekben megőszült aggyastán emelkedett fel helyéről, reszkető, de még ma is kedves esengő hangon intézve lelkesítő szövegű beszédet a hallgatóihoz. — A meghatottság tükrözött minden arcra. Szemeinket az ősz szónok kigyult arcán nyugtatánk, s ime egy pillanat, a tisztes fő — mintha mennyei gloria sugározná körül — magásra emelkedik, a megtört szemekben lángra gyul a lelkesedés tüze, s ajka harsány hangon dörgi beszédének vég-szavait:

„A magyarok Istenére esküszünk!
Hogy rabok tovább nem leszünk!“

Lelkesült éljen reszketteté meg a léget, kísérve az agg pásztor nagy hatást keltett szavait. — Majd Borsody Béla ur Petőfynek a „Nemzethez“ című költeményét szavaltta el. — Azután Tóth Sámuel serkei ref. lelkész ur fejtegeté az azon jogokat és kötelességeket, melyeket a szabadság 36 évvel felderült hajnala adott nekünk, melyeket érvényesíteni kell, sőt kötelességünk. — Szavai, — talán mert szívből jöttek — még is találták a szívhöz vezető utat, mit igazol az a lelkes éljen, mely fejtegetésének vég-szavait kísérel. — Szándékosan hagytam érintetlenül az énnékkar működését, mely ez ünnepélynek koronája volt, a dicsőségnél az énnékkar, — különösen ennek lelkes, ifjú vezetőjét Csizi Miklóst — illeti meg és méltán az oroszlanréssz. — Igazán meglepő volt mindnyájunkra, az egyszerű földmivesekből alakult dalárda, jól begyakorlott, szabatosan előadott hazafias darabjai.

Ezután megindult a menet, — utközben a Kossuth dalát annyi tüzzel, lelkesedéssel zengve, — s tek. Huber Béla urnak ez alkalommal is — mint már több alkalommal — átengedett nagy termében. — Alig volt képes a nagy terem befogadni az ünneplő sokaságot. A kegyeletes ünnepélyt vidám lakoma követte, melyen egymást érték a pohár köszöntések. — Itt lett örömeink igazán teljessé, itt tudtuk meg, hogy mily nagy örömet hozott nekünk ez a nemzeti nagy ünnep. Ugyanis nagyságos Fáy Barnabás ur egy örvendetes hírrel lepte meg a közönséget, előadván, hogy a közelgő képviselő választások alkalmából, a 48-as függetlenségi párt programjának alapján Bornemisza István uzapanityi földbirtokos ur hajlandó leendő jelöltiséget elfogadni. — Leírhatlan, szünni nem akaró lelkes éljen reszketteté meg a nagy terem boltozatát. Tehát végre valahára leendő képviselőnk, ki szívünk szerint fog bennünket képviselni, kiről elmondhatjuk, hogy: csontunkból való esont, vérünkkel való vér. A jelen voltak mindannyian mint korteszervezők emelkedtek fel. Leírhatlan öröm tükrözött arczukon és méltán, hiszen rég ohajtott vágy közelgett teljesedésbe menni. Üdv neked nagy nap, szent nap márczius 15-ike! üdv neked, üdv a kettős örömről! Üdv neked szeretett jelöltünk, üdv és győzelem!! Majd Tóth Sámuel ur emelt poharat, a nagy nap megteremtője, a szabadság elő

oszlopát — ki tul tenger árján megtörve bar, de fogya nem sir elestünk felett. — Kossuth Lajos nagy hazánkfiát éltette. — Alexay István ur a község derek lelkipásztoráért Borsodi József urért emelt poharat. — Nagyságos Fáy Barnabás ur e derek község minden lakosáért. — Ezután Varga János választó polgár, egyszerű, mesterkéletlen szakvakkal hitva fel a jelen voltakait, hogy nagyon ohajtandó volna, ha a párt értekezletet tartva, szervezkednék. Indítványa zajos helyesléssel fogadtatt. — Beszéltek még többen s többször. A lakomának az éjfel vetett véget.

Igy ünneplik Siimoniban a szabadság évfordulójának nagy napját évről-évre. — Oh vajha megyénk minden községe sorakoznék a haladók, a szabadságért küzdők zászlója alá. — Oh vajha ugy lenne!! Szabadság, egyenlőség, testvériség jöjjön el a te országod!!

Üdv neked nagy nap, szent nap márczius 15-ike, üdv neked lelkes, maroknyi nép. Jusson diadalra a szent ügy, melyért harezoltok. — Hadd lobogjon az a zászló jó és balsorsban, legyen áldva mindenki, ki e zászló alá sorakozik, győzni vagy meghalni. — „Előre! előre! a haza fényre derül.“

Csorba Barna.

Hírek és vegyesek.

Képviselő választási mozgalmak. Mint biztos forrásból értesülünk, br. Kemény Gábor miniszter, kiről említtük, hogy a rimaszécsi kerületben követjelöltül kéri fel a kormánypart, a jelöltséget nem fogadja el. E kerületben az ellenzék Bornemisza István uzapanyiti földbirtokost léptette fel. A rozsnói kerületben a kormánypartit választók gr. Andrásy Géza körül csoportosulnak.

Faklyás zenével tisztelte meg e hó 18-ikán a helybeli tüzeltő testület szeretett főparancsnokát Molnár Józsefet.

Nyilatkozat. Azon kósza hírrel szemben, mintha én az árvaszéki ülnöki jelölt égtől visszaleptem volna kijelentem: hogy az minden alapot nélkülöz s valótlan. Dancs Gyula, központi gyám.

Jelentés. A rimaszombati iparos segédek önképző és segélyegylete körében f. hó 24-én (hétfőn) este, 8 órától 9-ig a helybeli egy. prot. gymnasium épülete II. oszt. tantermében Fábry János ur előadást fog tartani a természet-tanból. Ez előadásra az érdeklődő t. cz. közönséget tiszteltet meghívja

a választmány. Ezüstmenyegző és eljegyzés. Id. Gasko János, városunk egyik birtokosa s ismert nagykereskedő, és neje Rácz Piroska asszony e hó 17-én tartották meg esendes családi körben házasságuk 25 éves évfordulóját. Az ünnepély nagyszerűségét emelte az, hogy kedves és művelt leányukat, Gasko Irma kisasszonyt ugyanekkor jegyezte el Eszényi Gyula ifju kereskedő — A szülőknek hosszú boldog életet, az ifju mátkapárnak szerencsét és boldogságot kívánunk.

A magyarországi ref. egyház egyetemes konventje e hó 21-ikén tárgyalta a rimaszombati egyesült prot. gymnasiumnak a államsegély ügyében felterjesztett szerződési tervezetét s a jogügyi bizottság véleménye szerint — mint hogy a szerződés megkötése a Kolozsváron tartott konventnek a középiskolákra vonatkozó határozatát megelőzte, továbbá mert e szerződést már az iskola egyik fenhatósága megerősítette s végre mert a prot. antonómia a szerződésben teljesen meg van óva, a szerződési tervezet megerősítés végett a tisztáninni egyházkerületre leküldetni határozatott.

A rimaszombati dalárda, melynek ez idő szerint 38 működő, 36 nem működő rendes és 30 pártoló tagja van, a folyó év augusztus első felében Miskolcra tartandó országos dalárduünnepélyen nemcsak képviselőileg akar részt venni, de versenyezni is fog. — Minthogy ez ünnepélyre az egyesület minden rendű tagja vasuti kedvezményben részesül, sőt szállásáról is gondoskodva leendő, — mint halljuk — a dalárda választmányja legközelebb felfogja szólítani a nem működő rendes és pártoló tagokat is, hogy ha az ünnepélyen részt ohajtanak venni, ebbeli szándékukat bejelentsek. Ez annyival inkább kívánatos, mert a névsornak f. évi április 1-jéig már a központban kell lenni, hogy szállásról és vasuti jegyekről jó eleve gondoskodhassék a rendező bizottság.

Reunio. Mint már említettük e hó 25-én a „Három Rózsa“ vendéglő nagy termében 30 kr. belépti díj mellett társas összejövetel rendeztetik, melyen zene, dal, szavaltat és felolvasás fogja szórakoztatni a megjelenő közönséget. A rendezők előtt a fentebbiek mellett az lebeg, hogy a vidéki megyebizottsági tagok is, kik ez alkalommal városunkban fognak időzni, kellemesen tölthessék el az estét.

Fognak biztosítók kényelmére, kik az „Első magyar általános biztosító társaság“ gal a rimaszombati főgünyök-ség után léptek vagy lépnek biztosítási szerződésre, a két intézet igazgatósága szerződést kötött, melyszerint a biztosítási kötvények — illessék bár az azokban kikötött öszszégek a biztosító társulatot vagy pedig a szerződő félt — ez intézet irodájában váltandók be. Ez által egy részről a főgünyök tevékenységére nagyobb tér nyílik, a közönség kényelmére pedig az fog szolgálni, hogy minden időben elvégezhető dolgait, még ha a főgünyök távol van is a központtól.

Ritka szép szivárványban gyönyörködhettek e hó 19-ikén azok, kik esti 6 órakor a szabadban voltak városunkban. Ugyanis a felhő, mely egész nap több kevesebb ideig borította az eget s az egész nyugoti láthatárt elfedte, az említett időben a látkör aljától felszakadt épen akkor, midőn a nap leszálló felben volt. A mint a nap korongjának alsó fele az ekként támadt nyíláson kitént, s a kilövelő sugarak szétterültek, a délkeleti égtájakon egy teljesen felfordított gyönyörű szivárvány tűnt fel, mely több mint 3 perczig gyönyörködtette a járó-kelőket. A tünemény ugy hisz-szük egyiké a legkritkábbnak, mert azok közül, kik nézték egyik sem emlékezett arra, hogy valaha ilyet látott volna.

Erdőéges. A Rimaszombat tulajdonát képező s „Kurinez“ pusztához tartozó erdőszegben e hó 21-ikén d. u. 3 óratájban ismeretlen okból a száraz haraszt meggyuladt, minek következtében az előfák is tüzet fogtak. A tüzet csak nagy nehezen lehetett eloltani, bár a kár — amint mondják — így is tetemes.

Derecsényből írja levelezőnk, hogy ott e hó 7-én egyik szomszéd falubeli birtokos utazván át, midőn az iskolás gyermekek „szerencsés jó napot kívánok“-kal köszöntötték, megállította a gyermekeket s hozzájuk ezen kérdést intézte: ki tanított erre titeket? A tanító ur, válaszoltak a gyermekek. No mondjátok meg a tanítóknak, hogy nincsen esze, hogy „számár.“ Ugy hisszük, e kis párbeszéd

rem szorult kommentárra, hanem az illető, kit a tanító feljelentett, bizonyára nem akarta észrevenni, hogy Magyarországon vagyunk, mit jó lesz az illetőnek komolyan megmagyarázni, hogy riemlékeznek.

Egy korszerű szakmunka. Szalay Pál m. kir. kataszteri felügyelő egy 32 lapra terjedő füzetkét adott ki, melynek czíme: „A földadó-kataszter rövid és népies ösmertetése. — E munka nemcsak felőleli a kataszteri munkálatot, de gyakorlati utasításokat is ad arra nézve, hogy azok, kik a munkát által netalán kelletlenül jobban megvolnának róva adóval, orvoslást találhassanak. — A munka, melyet birtokosainknak nem ajánlhatunk eléggé, kiadóhivatalkunkban 20 kr-ért megszerezhető.

Hivatalos közlemények.

7461/1884. SZ. Pályázati hirdetés.

a katonai nevelő s képző intézetekben rendszeresített s az 1884/5-iki iskolai év kezdetével betöltendő magyar állami alapítványi helyekre.

Az 1882-ik évi XXV. t. cz. értelmében magyar korona országai ifjak számára, a katonai nevelő- és képző-intézetekben rendszeresített 120 alapítványi hely, közül, az idén az 1884/5-iki iskolai év kezdetével, a következő helyek lesznek betöltendő:

a katonai alreáliskolákban Kőszegen, Kismártonban, Kassán és Szt. Pöltenben:
az I. évi tanfolyamban 12 hely,
a III. „ „ 6 hely;
a katonai főreáliskolában (Morva-Weiskirchenben) a III. évi tanfolyamban 6 hely;
a bécsujhelyi katonai akadémiában: az I. évi tanfolyamban 10 hely;
a bécsi katonai műszaki akadémiában az I. évi tanfolyamban 5 hely;
s végre a fiumei hadtengerészeti akadémiában, az I. évi tanfolyamban 2 hely.

Ezen helyekre, a magyar korona országaiban honille-tékes azon ifjak pályázhatnak, kiknek atyjai, magukat, ez országok érdekében, bármely irányban kitüntették; és szerényebb anyagi viszonyok között élnek.

I. Felvételi feltételek.

a) Állampolgári jog a magyar korona országaiban, mely az illetékes hatóság részéről kiállított honossági bizonyítvánnyal igazolandó.

b) Szabályszerű életkor, mely a katonai alreáliskola I. évfolyamára nézve még tul nem haladt 12 év. — a katonai alreáliskola III. évfolyamára nézve még tul nem haladt 14 év. — a katonai főreáliskola III. évfolyamára nézve még tul nem haladt 18 év. — a katonai akadémiák I. évfolyamára nézve még tul nem haladt 19 év. — végre a fiumei hadtengerészeti akadémia I. évfolyamára nézve, már betöltött, vagy a felvételi tanév első negyedében betöltendő 14-ik, de még tul nem haladt 16 év.

Ezen életkor, az illető iskolai év kezdetéig vagyis szeptember hó elsejéig számítottak.

Az életkor, családi értesítővel, vagy anyakönyvi kivonattal igazolandó.

c) Ép és az életkorhoz képest jól kifejelett testalkat egyetemileg képesített és kir. katonai vagy m. kir. honvédségi orvosdot által kiállított lelettel igazolva.

Ezen bizonyítványban a látképesség, a test magasság és a mell terjedelme, számszerint a fennálló szabályok értelmében világosan előtűntetendő, egyszersmind pályázónak himlőbeoltása is igazolandó.

d) A megkívántató tanulmányok befejezése, a katonai reáliskolákba és katonai akadémiákba pályázóknál, az illető nyilvános tanintézet részéről, az utolsó tanév első feléről, esetleg ezen tanév második harmadáról kiállított iskolai bizonyítvánnyal, (értesítővel), vagy érettségi bizonyítvánnyal igazolandó, mely okmányok egyuttal pályázónak erkölcsi magaviseletét is tanúsítják.

A katonai akadémiák I. évfolyamába pályázóknak megengedtetik, hogy az általuk utólag letett érettségi vizsgáról szóló bizonyítványukat a pályázati határidő letelte után is, legkésőbb azonban 1884/5. tanév kezdetéig, pótlólag felmutathassák.

A fiumei hadtengerészeti akadémiákba pályázóknál a középiskola összes illető évfolyamainak elvégzését kimutató összes bizonyítványok, a legutóbb végzett felévről szóló bizonyítvánnyal egyutt megkívántatnak.

e) továbbá melléklendő a pályázók szüleinek vagyoni viszonyait hiteselezen kimutató hatósági bizonyítvány.

2. A katonai nevelő- és képzőintézetek illető évfolyamaiba leendő felvételekre igényt nyújtó, és a polgári nyilvános tanintézetekben elvégzett megfelelő osztályok.

A katonai alreáliskola I. évfolyamába leendő felvételekre — polgári (nép) iskola IV. vagy V. osztályának sikeres befejezése;

a katonai alreáliskola III. évfolyamába, — reáliskola, reálgymnasium, vagy gymnasium II. osztályának;

a katonai főreáliskola III. évfolyamába, — a reáliskola reálgymnasium, vagy gymnasium VI. osztályának;

a katonai akadémiák I. évfolyamába, — teljes reáliskola, reálgymnasium, vagy gymnasium valamennyi osztályának, — végre a fiumei hadtengerészeti akadémia I. évfolyamába leendő felvételekre, alreáliskola, alreálgymnasium, vagy algynasium teljes és jósikerű befejezése nyujt igényt.

3. Fölvételi vizsga.

Pályázóknak, az adományozott alapítványi helyre leendő felvételük mulhatlan feltételét a felvételi vizsgának jósikerű kiállása képezi.

Mielőtt pályázók a felvételi vizsgát letennék, a katonai nevelőintézet orvosa által megvizsgáltatnak, s az alkalmatlanoknak találtattak vizsgára nem boesáttatnak.

Azon pályázókra nézve, kik a német nyelvet nem értik, ezen hiány, egyéb tekintetben igazolt jó képesség mellett, a katonai alreáliskola I. évfolyamába való felvételekre nézve akadályt nem képez; ezen pályázók tehát a felvételi vizsgát anyanyelvükön is letethetik.

A katonai alreáliskola III. évfolyamába pályázók a felvételi vizsgát azon okból tartoznak német nyelven letenni, hogy meggyőződés szerzettessék az iránt, vajjon pályázók a német nyelven tartandó előadásokat sikeresen hallgathatják-e? Ez alkalommal azonban a német nyelvben való teljes és szabatos jártasságtól eltekinthető.

A katonai főreáliskola III., és a katonai akadémiák I. évfolyamába leendő felvételt pályázók, a felvételi vizsgát német nyelven tartoznak letenni.

A felvételi vizsgák az iskolai év kezdetét megelőző napokban tartatnak, s azoknak határidejéről és helyéről az érdekeltek tudósíttatni fognak.

Ezen felvételi vizsgák nyilvánosak.

A felvételi vizsgák helyére való utazás költségeit, pályázók hozzátartozói kötelesek viselni.

Pályázók hozzátartozói, kérvényekben nyilvánítandó kötelezettséget tartoznak vállalni az iránt, hogy fiaik felvétele, valamint azoknak magasabb intézetbe való áthelyezése alkalmával, az iskolai szerelvény fenntartására 6 forintot, továbbá „tanesszközdíj“ czimén 12 forintot fognak minden iskolai év kezdetével befizetni.

4. Felvételi vizsga tantárgyal.

A felvételi vizsga tantárgyait azon tanulmányok képezik, melyeket pályázó a polgári iskola, — illetőleg reáliskola, reálgymnasium, vagy gymnasiumnak általa legutóbb végzett, amaz osztályában tanult, — melyből a fentebbi 2-ik pontban elősorolt fokozat szerint a katonai nevelő és képező intézetek megfelelő évfolyamában leendő felvételnek helye van.

A katonai reáliskolák tanterve lényegileg megfelel, a a nyilvános reáliskolák hasonló osztályaiban érvényben levő tanrendszernek.

A katonai alreáliskolák III. évfolyamában pályázóktól megkívántatik, hogy a szabályszerű előismeretek mellett, a francia nyelvnek teljes elemi ismeretével birjanak.

A katonai főreáliskola III. és a katonai akadémiák I. évfolyamába pályázók felvételi vizsgája tekintetében, szintén a nyilvános reáliskolák és államgymnasiumok tanterve irányadó.

A katonai főreáliskola III. évfolyamába pályázóktól, a német nyelv tudásán kívül, a francia nyelv elemeinek teljes ismerése is követeltetik.

A katonai adémiák I. évfolyamában pályázóktól a mat-hemetikai szakmában különösen megkívántatik, hogy a számtani arányokban, másodfoku egyenletekben, sík és tömmértanban, továbbá a sík és gömb-háromszögtanban kellő jártassággal birjanak.

Ezen kívül a műszaki akadémia I. évfolyamában pályázóktól, az ábrázoló mértan kielégítő ismerete azon terjedelemben követeltetik, minőben az a nyilvános reáliskolákban adatik elő.

A katonai akadémiák I. évfolyamában pályázóktól még megkívántatik, hogy francziából németre, és németből francziára egyszerűbb gyakorlati mondatokat lefordítani képesek legyenek.

5. A folyamodványok benyújtása és tárgyalási módja.

Azon pályázókot illető, s szabályszerűen bélyegzett folyamodványok, melyek szerint állami vagy köztörvényhatósági szolgálatban lévő atyák kéri fiaik számára az alapítványi helyek adományozását, az előjáró hatóság utján, — más rendűeké pedig közvetlenül a honvédelmi miniszternél, legkésőbb folyó évi május 35-éig nyujtandók be.

A beérkezőndő folyamodványokhoz mellékelni, köllőleg bélyegzett bizonyítványok átvizsgáltatván, azon pályázók fognak legfelsőbb helyen felvétel végett, első sorban javaslatba hozatni, kik tanulmányi osztályzataik szerint legképesített-bennek találattanak.

A képességi fokozat szerint első sorban kijelölt pályázókot kivül, a betöltendő helyek aránya szerint néhányan oly végből fognak előjegyzésbe vétetni, s javaslatba hozatni, hogy az első helyen ajánlva volt, de a felvételi vizsgát ki nem állott pályázók helyett pótlólag felvételi vizsgára boesáttathassanak.

Mintán azonban, az utóbb említett pályázók felvétele biztos kilátásba nem helyezhető: a szülők gondoskodjanak, hogy fiaik e felvételi vizsgára be nem idéztetésük esetében a polgári tanintézetekben, tanulmányaik folytathatása czéljából, kellő időben beirattassanak.

6. A bécsi katonai műszaki akadémiába való felvétel.

A bécsi katonai műszaki akadémia rendeltetése lévén, a hadsereg műszaki csapatai részére tiszteket képezni, e végből, az említett intézet, két különböző t. i. tüzérségi és hadmérnöki osztályból áll. Azon pályázók tehát, kik ezen akadémiába leendő felvételt folyamodnak, kérvényükben tartoznak világosan kijelenteni, vajjon a hadmérnökari, vagy tüzérségi osztályba kívánnak-e belépni.

7. Előléptetés a legközelebbi magasabb lnízetbe.

A legközelebbi magasabb intézetbe t. i. a katonai alreáliskolák IV. évfolyamából a katonai főreáliskola I. évfolyamába, esetleg a hadtengerészeti akadémia I. évfolyamába is, — továbbá a katonai főreáliskola III. évfolyamából a katonai akadémiák valamelyikének I. évfolyamába leendő előléptetés végett, az utóbbi évfolyam bezártával, egészben véve, legalább is „jó“ osztályzat kiérdemlése kívántatik meg.

Az egészben véve csakis „kielégítő“ osztályzatot nyert növendékek a hadapród iskolákba tételnek által; — azon növendékek pedig, a kik egészben véve „ki nem elégitő“ osztályzatot nyertek, hozzátartozóiknak visszaadatnak.

A bécsujhelyi katonai akadémia harmadik osztályát jó előmenetellel bevégett növendékek, a gyalogsági (vadász) és lovassági: — a bécsi katonai műszaki akadémia harmadik évfolyamát jól végett növendékek pedig, a tüzérségi, illetőleg hadmérnöki vagy utász-csapatokhoz, tisztí minőségben léptettettek elő.

A fiumei hadtengerészeti akadémia negyedik évfolyamát sikeresen végett növendékek az intézetből, mint másodosztályu tengerész hadapródok lépnek ki.

8. A növendékek tényleges szolgálati kötelezettsége.

A katonai nevelő és képző intézetekben, a fentemlített alapítványi helyeken képzett növendék, minden bevégett vagy megkezdetett év után, a sorhadi törvényszerű 3 évi szolgálati időtartamon felül, az 1868. évi XL. törvényzikk 19-ik §-a szerint meghatározott ideig, tartozik tettelesen szolgálni.

Budapesten, 1884. évi februárius hó.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. J. Jónni fog.

Cs. B. Csak így szoríthattuk be. A másikat jövőre halasztottuk

Felelős szerkesztő: Bodor István.

Hirdetmény.

779/1884. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Kiszely Pálné**, szül **Jakábecz Zsuzsanna** és **Kiszely József** tulajdonához tartozó putnoki 679. sz. sz. jtkvben foglalt 215 házszám alatti pinceze elárvereztetése tárgyában 1883. évi december 18-án 643. t. ez. a. hozott árverési feltétel úgy módosították, hogy az árverési feltételekben említett ingatlanok Kiszely Pál javára bekebelezett haszonélvezeti jogalmi jog mellőzésével illetve kihagyásával fog elárvereztetni **folyó év ápril 7-ik napján**. Kir. tszék mint tkvi hatóság. Rimaszombat, 1884. február 19. **Fornét**, kir. tszéki elnök.

Hirdetmény.

6490/1884. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Rimabrézói urbéres közönség** végrehajtónak, **Sivara György** és neje **Sztruhár Judita** végrehajtást szenvedők elleni 124 frt 98 ké. töké követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimabrézói községben fekvő, a rimabrézói 66. sz. jtkvben foglalt $\frac{2}{4}$ urb. telekből Sivara Györgynek, szül. Sztruhár Juditát illető $\frac{1}{6}$ rész birtok illetményére az árverést 787 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884-ik évi ápril hó 25-ik napján d. e. 10 órakor Rimabrézón a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fog. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 5%-át, vagyis 39 frt 35 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. — Kir. tszék mint tkvi hatóság. Rimaszombat, 1883. decz. 21. **Fornét**, kir. tszéki elnök.

Hirdetmény.

589/1884. tkv. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Banet Gábor** végrehajtónak, kisk. **Pataky József, Julianna, Sándor, Borbála** és **István**, mint Pataky Márton örökösei végrehajtást szenvedők elleni 123 frt tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék, a rimaszécsi kir. járásbíróház területén levő Ajnácskői községben fekvő, az ajnácskői 116. sz. jtkvben foglalt 198. hrsz. a., váltással terhelt szőlőnek, kisk. Pataky József, Julianna, Sándor, Borbála és István felerészletményére az árverést 310 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan, az 1884. évi május hó 20-ik napjának délelőtti 10 órakor Ajnácskón a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fog. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 31 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. az. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. — Kir. törvényszék m. tkvi hatóság Rimaszombat, 1884. febr. 12. **Fornét**, kir. tszéki elnök.

Hirdetmény.

Rimaszécs város előljárósága részéről közhírré tétetik, hogy Rimaszécsben — a nagymélt. belügyminiszterium által már régebben engedélyezett **hetivásár** **újából életbeléptetve, az első hetivásár folyó évi martius hó 4-én kedden**, valamint az azután következők is mindig a hét **keddi napján** lesznek megtartandók.

Rimaszécs, 1884. február 21-én.

A városi előljáróság.

5-6

Alólírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a tavaszi és nyári évadra a legújabb divatu kelmékkel gazdagon felszereltem

férfi-szabó üzletemet.

Ennélfogva felhívom mindazok figyelmét, kik jó kelméből, divatszerű öltözeteket óhajtanak jutányos áron, szerencsétlenségnek megrendeléseikkel. — Ugyanott mindenféle **kész férfi- és gyermekruha** is a legnagyobb választékban kapható.

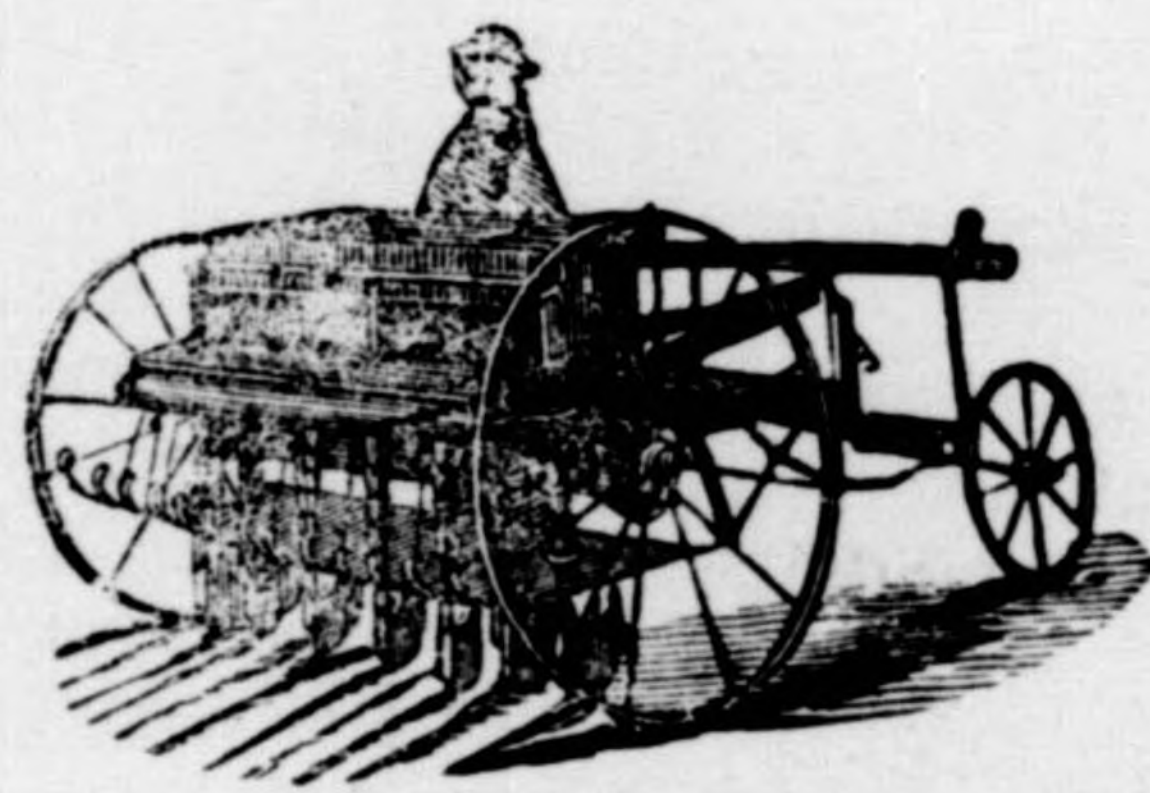
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Rimaszombat, 1884. márczius 22.

MAJOROSY RUDOLF, férfi-ruha készítő.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje **Kassán**, eperjesi-ut 6. szám és Kassa mellett a **Csermelyvölgyben**.

Ajánl a t. gazdaközönségnek tavaszi idényre szükségeltető gépeket u. m. **szorvetőgépeket, szórva-vetőgépeket, ekéket, boronákat, hengereket, lókapákat, tengeri-morzsolókat, Baker és magtárrostákat, mindenemű szivattyukat, gőzgépeket, gőzkazánokat** stb.

Csermelyvölgyi gazd. gépgyárunkban Kassa mellett **állandóan jelentékeny készletet tartjuk gépgyártmányainknak.**

Képes-jegyzék gazd. gépeinkről, valamint **árjegyzék** öntődéni készítményeiről, kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK TÖRLESZTÉSI JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET

engedélyez

5°-os BANK-ZÁLOGLEVELEKBEN,

előnyös feltételek mellett és pedig földbirtokra a magyar korona területén, valamint a vidék nagyobb városaiban fekvő bérházakra is.

Ezen üzletre vonatkozó határozmányok kívánatra megküldetnek.

3-4

Egyedüli legjutányosabb és legjobb megrendelési mód!

Az itt felsorolt árúczikkek és munkák a megnevezett elsőrendű czégtől a legjutányosabban és legbiztosabban egyedül és kizárólag a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ“

szerkesztőségétől (Budapest, VII. Károlykör 7.) rendeltetnek meg.

A következő **előnyök** biztosítottak: 1. Csakis kitűnő minőségű czikkek és munkák, csakis elsőrendű czégtől küldetnek a megrendelőnek egyedül az eredeti áron, eredeti árjegyzékek szerint. — 2. A megrendelő egyetlen levelezési lappal összes szükségletét fedezheti s megtakarítja a külön-külön szállítási költséget. 3. A esillaggal megjelölt czikkek és munkák **szabott** árából 10%-ot engedünk s 10 frton felül portmentesen szállítunk mindent. — 4. A megrendelőnek megrendeléseit és levelezéseit díjmentesen teljesítjük. — A szállításokat Vajda Béla elsőrendű speditour eszközli. Minden küldeményért **hármás jótállás**: a czéggé, a speditouré és a „N. H.“-é.

I. Gyógykülönlegességek.

Brázy-féle sóborszesz. 42 különféle betegségben fölértetlen hatású, egy házban sem hiányozhatik. Ára 80, 40 kr.

Hungária kávé. Szalády Antaltól. Gyomorban, bélhurutban stb. Szendvékre rendkívül jó hatású. Egészségeseknek megbecsülhetetlen. Egy kilo 1 frt 20 kr.

Forty-féle egyetemes sebtapasz. Minden seb azonnali gyógyítására. Árj. szerint. — **Weisz M.-féle** universalis sebkendő, ára 30, 50 kr.

Hoff János-féle egészségi sörök 1 palaczk 60 kr. malátacukorkák 20 kr., malátakivonat 70 kr. — **Strausz B.** mellsöre, hűsítő labdaesai és mellpasztillai. Árj. szerint. — **Kárpáti egészségi** labdaesok köhögés, görvény, mellbajok ellen Friedrich főraktárából 21 kr.

Gyógykülönlegességek Török József főraktárából: szakállnövesztő 2 frt 60 kr. — Vas bravais 3 frt. — Különösen ajánljuk: **Szem-essentia** dr. Leboistól, **francia szemgyógyvíz**, egészséges szemek erősítésére is megbecsülhetetlen hatású, úgy hogy minden szemre feltékeny egyetlen családnál sem szabad hiányoznia, gyenge, beteges, fájós szemekre nézve s egyáltalában minden szemben, bántalom vagy betegségben nélkülözhetetlen, minthogy e nemben a legkitűnőbb gyógyhatású s a legnagyobb orvosi tekintélyek által legjobban ajánlt medicina. Török Józsefen kívül kapható a vezérképviselőnél: **Müller L.** Soroksári-utca 4. egy üveg 90 kr.

Ürmös-essentia. Arany ermekkel kitiintetett gyógyszer bélhurut, étvágytalanság stb. esetén. Vörös borhoz adva a legkitűnőbb ürmöst adja. Török J.-n kívül kapható id. Müller Jakab feltaláló-

nál (Rostély-utca, saját háza), ára 50 kr. Nagy palaczk (mástél liter) 3 50. Használati utasítással.

Köszvényvászón Török József gyógyszerárúháza. „**Szultána-növény-szappan**,” Nemenesek-féle. borbetegség, májfoltok, szeplok, hajkorpa és migrain ellen. Ára 35 kr. Ezenfelül minden gyógykülönlegesség árjegyzék szerint.

II. Pipere-szerek.

Baháné-arepor. Müller M. illatszertárából. Ugyanonnan mindennemű pipere- és illatszerek.

Jaulusz-féle „Juno-eréme“ ásványmentes, ártat an szerekből, szeplok, májfoltok ellen. 1 frt 50 kr. — „**Juno-pasta**” az arez főfőhírré tetelére 2 frt „**Juno-puder**” 60 kr. A bécsi és budapesti vegytani intézetek a legjobban ajánlják; rendkívül kaptos pipere-szerek.

Új magyar hajfestő-szer a természetes szín visszaállítására. Tokody-féle, ára 2 frt 50 kr.

Szultána-pipere-szappan. Minden boudoirban nélkülözhetetlen, e odalatos hatású, elismert. Ára 3 db 1 frt. Nemenesek-féle. **Hajnóvesztő-szer.** Hausner R. család titka. Ára 1 frt 40. Ezenfelül minden pipereszer árj. szerint.

III. Gazdasági és háztartási czikkek.

Az „**Első m. fekete bórkenőcs-gyár**” gyártmányai. Fekete bórkenőcs 1 frt 20, sárga 1 frt 50. Ereztsítő 10 kr. Kettős veleneczi bórak 60 kr. Nemenesek-féle. József főhgy. udv. szállítója. Katonai, esendőri stb. szállító.

Egyetemes hideg enyv, Singer-féle. Edények, üvegek, pipák, fadarabok és bőr összeragasztására 20 kr.

Mosászké-féle fénymáz. — **Nemenesek-féle** eretztsítő 10 kr. — **Rovarpor,** Pósch-féle 1 frt. — **Patkányirtószer** Reisztól 1 frt.

Ezenfelül minden háztartási és gazdasági czikk eredeti áron.

Divatárak, ruházat.

Férfi divatárak és felhárnyékok Karikás Lajostól. — **Egészségi felhárnyékok** és öltözetek dr. Jäger Gusztáv-féle a budapesti főraktárból. — **Kalapok** Nyerges M. gyárából.

Női divatárak Monasztély és Kuznik udv. szállítóktól. — **Női ruhák** Friedrich-től, a volt Alter és Kiss főszabásztól.

Czipők, Lörcincz István gyárából urak hölgyek és gyermekek számára.

Ezenfelül minden árú eredeti árjegyzék szerint.

Mindenfélék.

A **Gschwindt-féle** szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyári részvtársaság Budapestben szesz-, élesztő-, likőrből, rumból és ezetessentiából álló készítményeit ajánljuk. Gyár és fűrdőintézet: Józsefváros, üllői-ut. Főraktár: Károlykörút 17. sz. báró Oreczy-féle ház.

Butorok, az I. butor-ípar-társaságtól. — **Excellentszék**

16-féle ezétra Schöberl K.-tól. — **Pénzszekrények,** Wiese Fr. udvari száll. — **Vasbutorok** Stitz Henrik-től. — **Ágyneműk** Hüttl Tivadar udvari szállítótól.

Üveg-neműk Stölze és fia gyárából. — **Kocsik** Bogdán J. gyárából. — **Löszerszámok** Szigei L.-tól. — **Tornaszékölök,** szerszámok, malomkövek, konyhaeszközök Geitner és Rauschtól.

Billard és tekeasztalok Gyöngyössi J.-től. — **„Ariston”** önjátékos szalon-hangszer 25 frt a főraktárból. — **„Orchestraion”** önjátékos óriási zenekar ára 1000 frt fölfele; a főraktárból. — **Zongorák** Lédeczy gyárából.

Löfegyverek, pisztolyok stb. Kirner udv. szállítónál. — **Vadászati** és utizikkek Kertész Tódortól.

Gazdasági gépek Fehér Miklóstól. — **Varrógépek** Neidlingertől. — **Mesterségekhez** szükséges szerszámok Geitner és Rauschtól.

A legkitűnőbb eredeti francia **pezsgőborok** Jaques Louis Frères francia cég budapesti vezérképviselőjétől. Müller L.-tól. Grand vin de la couronne 3 frt 80 kr. Carte blanche 1-ére chois 3 frt 50 kr.

Essentiák mindennemű likőr gyártására Watterich Arnold gyárából.

Sikerült és szép arczékek Neumann Ign. műterméből. Szenrajz 3 frt, krétarajz 6 frt, olajfestm. (életnagyság) 8 frttól fölfele. A fénykép sértetlenül visszaküldetik. — **Arzékes** választási zászlók k. sz. Neumann Ign. műterméből.

Vésnöki munkák, peesétnyomok, bélyegzők, peesébélyegkek, monogramok a legolcsóbb szabott ár szerint.

Féazányi gyógyszerárúháza a következő gyógykülönlegességek kaphatók: 1) Féazányi-féle **édes mustár.** Rendkívül kitűnő és biztos hatású gége-, bél- és gyomorhurutnál, étvágytalanságnál stb. számos, őszinte és igazi elismerésekkel. — Ára 1 frt v. 50 kr. — 2) **F. Fhenil-szappan** a legjobb gyógyszerzappan 1 forint. — 3) **Sósorszesz** a legvalódióbb összeállítás szerint; egyedül biztos hatású 80 kr. v. 40 kr. — 4) **F. esuz elleni papír;** fogfájást, fejfájást, esuzos szakgatást rögtön gyógyít.

Egy szóval minden munka és czikk, nyomtatott árjegyzék szerint készítették és szállították.

Első központi szétküldési helye Magyarország összes kiviteli terményeinek, árúinak és gyártmányainak. (Tokaji, ménesi, batonvidéki borok Vamossy Lajos utján, kőbányai sörök Dietrich és Gottschlig utján, huskonszervek a Weisz testvérektől, selmezi pipák Heller F.-tól, magyar vas, acél stb. Vadhus Pál K.-tól, lámpák, papír, szappan, szegedi paprika, gácsi posztó. stb.) minden legdirectebb forrásából, szabott áron és az eredeti czéggé ajjegyzéke szerint. — Elegendő egy levelező lapot írni a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ“

4-27 szerk. (Budapest, VII. Károly-körút 7.)

Pontos, becsületes és gyors szolgálat.